

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ховд аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2022/36/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Ховд хот
2023 он

Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар
Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn
Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн
Утас: 70432545
Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn
Аудитор: У.Батчимэг
Утас: 88094175
Цахим хаяг: Batchimegu@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

ХОВД АЙМГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН
ДАРГА Ц.МЯГМАРСҮРЭН ТАНАА

2023.02.16 № 62/15

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Эрүүл мэндийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Ховд аймгийн эрүүл мэндийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

АДБОУС 2706.7-д тус байгууллага нь батлагдсан орон тооноос // орон тоо дутуу ажиллаж бусад ажилтнаар ажлуудыг хавсран гүйцэтгүүлж байна. Төрийн албаны тухай хуулийн 27.2.Төрийн жинхэнэ албан тушаалын сул орон тоо гарсан тохиолдолд томилох эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан олон нийтэд мэдээлэх үүрэгтэй. Томилох эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан сул орон тоо гарсан өдрөөс хойш энэ тухай мэдээллийг долоо хоногт, сонгон шалгаруулалт явуулах захиалгыг 21 хоногт багтаан төрийн албаны холбогдох шатны байгууллагад хүргүүлэн ажиллах шаардлагатай байна.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсноор тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Эрүүл мэндийн газар нь Аймгийн засаг даргатай байгуулсан гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд бодлогын баримт бичигт тусгагдсан 8 зорилтын хүрээнд 17 арга хэмжээ, Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах 7 зорилтын хүрээнд 24 арга хэмжээ, хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд 3 зорилтын

хүрээнд 7 арга хэмжээ, хуулиар олгосон нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд 5 зорилтын хүрээнд 18 арга хэмжээ нийт 13 зорилтын хүрээнд 66 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн бөгөөд хэрэгжилтийг 92.8 хувьтай гүйцэтгэн ажиллаж аймагт 2 дугаар байрт шалгаран ажиллажээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:

Х.БОЛДБААТАР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	579,616,912.91	1,148,798,021.83
33	АВЛАГА	7,433,602.00	7,586,602.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	5,622,602.00	5,622,602.00
335	Бусад авлага	1,811,000.00	1,964,000.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	00.00	153,000.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,811,000.00	1,811,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	572,183,310.91	1,141,211,419.83
351	Түүхий эд материал	540,919,951.93	1,070,762,801.27
35130	Эм боох материал	540,919,951.93	1,070,762,801.27
354	Хангамжийн материал	31,263,358.98	70,448,618.56
35410	Бичиг хэргийн материал	6,554,575.00	6,937,575.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	00.00	215,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	625,000.00	545,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	24,083,783.98	62,751,043.56
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	669,875,482.96	654,257,708.23
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	669,875,482.96	654,257,708.23
392	Биет хөрөнгө	623,595,682.96	607,977,908.23
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	500,013,000.00	500,013,000.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-27,309,283.48	-35,790,294.64
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	197,956,615.00	197,956,615.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-121,044,847.68	-144,625,731.36
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	321,336,897.55	346,106,484.90
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-267,520,196.47	-270,944,693.43
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	66,734,919.00	57,336,206.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-46,571,420.96	-42,073,678.24
393	Биет бус хөрөнгө	46,279,800.00	46,279,800.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	46,554,800.00	46,554,800.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-275,000.00	-275,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,249,492,395.87	1,803,055,730.06
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	140,589.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	140,589.00
413	Өглөг	00.00	140,589.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	00.00	42,589.00
4136	Бусад өглөг	00.00	98,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	00.00	98,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,249,492,395.87	1,802,915,141.06
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,249,492,395.87	1,802,915,141.06
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,173,950,895.00	1,173,950,895.00
51101	Өмч: - төрийн	1,173,950,895.00	1,173,950,895.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-316,410,018.61	238,046,279.58
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-316,410,018.61	-315,376,465.61
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	553,422,745.19
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	391,951,519.48	390,917,966.48
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,249,492,395.87	1,803,055,730.06

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	10,666,952,027.06	5,264,197,900.23
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	6,345,610,671.06	2,235,761,674.23
120	Нийтлэг татварын бус орлого	6,345,610,671.06	2,235,761,674.23
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,345,610,671.06	2,235,761,674.23
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	6,345,610,671.06	2,235,761,674.23
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,321,341,356.00	3,028,436,226.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,939,173,700.00	2,916,686,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,939,173,700.00	2,916,686,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,382,167,656.00	111,645,560.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	644,744,900.00	8,156,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,337,057,900.00	100,704,560.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,085,000.00	2,785,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	00.00	104,166.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	00.00	104,166.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	10,334,184,563.22	4,710,775,155.04
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	10,334,184,563.22	4,710,775,155.04
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	7,746,535,718.67	2,409,604,511.73
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	475,101,378.20	428,074,864.00
210101	Үндсэн цалин	270,554,133.00	268,889,274.00
210102	Нэмэгдэл	134,051,677.20	85,936,503.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	32,733,149.00	25,620,286.00
210104	Урамшуулал	37,762,419.00	47,628,801.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	57,832,820.85	53,797,373.69
210201	Тэтгэврийн даатгал	40,725,720.85	36,866,312.87
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,276,800.00	4,355,925.03
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,421,400.00	3,461,220.49
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	855,400.00	828,537.71
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,553,500.00	8,285,377.59
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	49,923,457.40	50,140,312.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,738,857.40	4,858,627.00
210302	Түлш, халаалт	41,227,600.00	41,227,725.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,957,000.00	4,053,960.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	48,127,651.34	41,624,329.00
210401	Бичиг хэрэг	6,315,823.34	7,753,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	35,796,093.00	28,175,230.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,698,582.00	1,490,376.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэргэгчдийн устгал, ариутгал	757,200.00	1,378,040.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,559,953.00	2,827,083.00
2105	Нормативт зардал	6,413,614,618.25	1,290,749,900.96
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	6,413,074,618.25	1,290,749,900.96
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	163,652,006.32	364,629,416.50
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	153,666,766.32	336,612,446.50

210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,459,940.00	200,000.00
210604	Урсгал засвар	7,525,300.00	27,816,970.00
2107	Томилолт, зочны зардал	41,289,360.00	10,755,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	41,289,360.00	10,755,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	19,463,442.00	14,110,300.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,375,000.00	5,390,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	54,450.00	54,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	158,260.00	196,960.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	50,500.00	77,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	14,909,832.00	7,878,700.00
210807	Газрын төлбөр	66,400.00	503,190.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	3,000.00	10,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	477,530,984.31	155,723,015.58
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	413,092,266.97	90,275,923.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	645,700.00	1,083,700.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	63,793,017.34	64,363,392.58
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,587,648,844.55	2,301,170,643.31
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,561,192,480.00	2,253,010,640.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	00.00	104,166.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	336,340,158.00	1,091,972,426.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	952,352,322.00	1,153,884,048.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,272,500,000.00	7,050,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	26,456,364.55	48,160,003.31
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	21,456,364.55	48,007,003.31
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	332,767,463.84	553,422,745.19
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	332,767,463.84	553,422,745.19

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,245,715,478.00	3,028,436,226.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,245,715,478.00	3,028,436,226.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	631,277,600.00	2,916,686,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	631,277,600.00	2,916,686,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	614,437,878.00	111,645,560.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	443,956,000.00	8,156,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	80,644,000.00	100,704,560.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,050,000.00	2,785,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	00.00	104,166.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	00.00	104,166.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	817,184,176.78	3,028,436,226.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	817,184,176.78	3,028,436,226.00

210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	758,679,714.78	727,280,582.69
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	207,462,975.20	428,032,275.00
210101	Үндсэн цалин	125,227,900.00	268,846,685.00
210102	Нэмэгдэл	56,669,709.20	85,936,503.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	16,130,862.00	25,620,286.00
210104	Урамшуулал	9,434,504.00	47,628,801.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	27,580,397.58	53,797,373.69
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,408,399.31	36,866,312.87
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,042,999.94	4,355,925.03
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,634,499.05	3,461,220.49
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	408,499.42	828,537.71
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,085,999.86	8,285,377.59
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	27,847,860.00	50,140,312.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,310,600.00	4,858,627.00
210302	Түлш, халаалт	23,558,700.00	41,227,725.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,978,560.00	4,053,960.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,684,559.00	27,358,864.00
210401	Бичиг хэрэг	1,705,500.00	4,404,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,533,400.00	17,568,565.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	641,427.00	1,490,376.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	757,200.00	1,691,940.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,047,032.00	2,203,183.00
2105	Нормативт зардал	251,062,110.00	112,400.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	251,062,110.00	112,400.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	29,456,600.00	27,864,070.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	28,000,000.00	215,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	820,000.00	596,000.00
210604	Урсгал засвар	636,600.00	27,053,070.00
2107	Томилолт, зочны зардал	60,000.00	10,755,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	60,000.00	10,755,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,212,693.00	14,954,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,375,000.00	5,390,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	54,450.00	54,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	158,260.00	196,960.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	50,500.00	77,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,571,483.00	8,722,400.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	503,190.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	3,000.00	10,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	190,312,520.00	108,749,288.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	189,666,820.00	106,763,588.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	645,700.00	1,985,700.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	58,504,462.00	2,301,155,643.31
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	58,504,462.00	2,252,995,640.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	00.00	104,166.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,804,462.00	1,091,972,426.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	1,153,884,048.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	36,700,000.00	7,035,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	00.00	48,160,003.31
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	48,007,003.31
213304	Хөрөнгийн		

5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	00.00	5,517,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	00.00	5,517,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	00.00	5,517,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	00.00	5,517,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	00.00	5,517,000.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	428,531,301.22	00.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,127,671,095.00	558,734,375.17	-907,620,917.29	778,784,552.88
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	1,054,949.00	1,054,949.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,127,671,095.00	558,734,375.17	-906,565,968.29	779,839,501.88
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	00.00	-1,054,949.00	00.00	-1,054,949.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	114,133,038.22	114,133,038.22
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,173,950,895.00	391,951,519.48	-316,410,018.61	1,249,492,395.87
D01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,173,950,895.00	391,951,519.48	-316,410,018.61	1,249,492,395.87
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	1,033,553.00	1,033,553.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,173,950,895.00	391,951,519.48	-315,376,465.61	1,250,525,948.87
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	-1,033,553.00	00.00	-1,033,553.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	553,422,745.19	553,422,745.19
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,173,950,895.00	390,917,966.48	238,046,279.58	1,802,915,141.06

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,916,686,500.00	2,868,679,496.69
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,916,686,500.00	2,868,679,496.69
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	662,114,800.00	620,788,022.69
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	446,909,400.00	428,032,275.00

210101	Үндсэн цалин	266,658,000.00	268,846,685.00
210102	Нэмэгдэл	97,417,100.00	85,936,503.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	34,650,000.00	25,620,286.00
210104	Урамшуулал	48,184,300.00	47,628,801.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,332,800.00	53,797,373.69
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,456,400.00	36,866,312.87
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,469,100.00	4,355,925.03
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,575,300.00	3,461,220.49
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	893,800.00	828,537.71
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,938,200.00	8,285,377.59
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	50,534,700.00	50,140,312.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,705,100.00	4,858,627.00
210302	Түлш, халаалт	41,457,300.00	41,227,725.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,372,300.00	4,053,960.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,217,500.00	23,701,864.00
210401	Бичиг хэрэг	3,529,800.00	3,529,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,976,000.00	14,786,565.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,529,900.00	1,490,376.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,974,800.00	1,691,940.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,207,000.00	2,203,183.00
2105	Нормативт зардал	1,954,900.00	112,400.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,375,900.00	112,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	579,000.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	19,947,300.00	16,047,070.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,216,700.00	5,732,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,082,100.00	596,000.00
210604	Урсгал засвар	10,648,500.00	9,719,070.00
2107	Томилолт, зочны зардал	13,463,400.00	10,755,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,463,400.00	10,755,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,103,300.00	13,954,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,390,000.00	5,390,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,682,900.00	00.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	137,900.00	54,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	237,600.00	196,960.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	120,500.00	77,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,722,400.00	7,722,400.00
210807	Газрын төлбөр	614,000.00	503,190.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	198,000.00	10,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27651500.00	24247728.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,665,800.00	22,262,028.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,985,700.00	1,985,700.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2254571700.00	2247891474.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,254,571,700.00	2,247,891,474.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,094,642,500.00	1,091,972,426.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,157,871,200.00	1,153,884,048.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,058,000.00	2,035,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,916,686,500.00	2,868,679,496.69
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,916,686,500.00	2,868,679,496.69
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	2,916,686,500.00	2,868,679,496.69
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	30.00	30.00
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00

620002	Гүйцэтгэх ажилтан	26.00	26.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	03.00	03.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,382,167,656.00	111,596,726.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,382,167,656.00	111,596,726.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,114,667,656.00	106,492,560.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	39,944,000.00	00.00
210102	Нэмэгдэл	39,944,000.00	00.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,301,153.00	3,657,000.00
210401	Бичиг хэрэг		875,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	21,675,653.00	2,782,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,625,500.00	00.00
2105	Нормативт зардал	566,250,000.00	00.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	566,250,000.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	28,000,000.00	17,334,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	28,000,000.00	00.00
210604	Урсгал засвар		17,334,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	41,205,360.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	41,205,360.00	00.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,480,000.00	1,000,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	6,480,000.00	1,000,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	409,487,143.00	84,501,560.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	409,487,143.00	84,501,560.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	5104166.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг		00.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		5,104,166.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		104,166.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,262,500,000.00	5,000,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		00.00
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,000,000.00	00.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,382,167,656.00	111,492,560.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,382,167,656.00	111,492,560.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	399,279,856.00	00.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	644,744,900.00	8,156,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,336,449,900.00	100,551,560.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,693,000.00	2,785,000.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Эрүүл мэндийн газар нь "Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг эрэлт хэрэгцээнд нь тулгуурлан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, нотолгоонд суурилсан оношилгоо, эмчилгээний шинэ технологийг нэвтрүүлж, харьяа эрүүл мэндийн байгууллагуудын уялдаа холбоо

хамтын ажиллагааг бэжжүүлэх замаар тогтвортой хөгжлийн зорилтыг хэрэгжүүлэн “Эрүүл оюунлаг иргэн”-ийг бий болгоно гэсэн зорилтыг дэвшүүлэн үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- *Аймгийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд Эрүүл мэндийн үйл ажиллагааг зохицуулах.*
- *Засгийн газрын шийдвэр болон харьяалах дээд шатны шийдвэрийг гүйцэтгэлийг хянах*
- *Харьяа яамны сайдын тушаал, шийдвэрийг хэрэгжүүлэх*

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрдөх Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль шинээр батлагдаж хэрэгжиж эхэлсэн байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тус байгууллага нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Эрүүл мэндийн хууль, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, Эрүүл мэндийн сайдын тушаал шийдвэр зэрэг бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/611 тушаалын дагуу сар бүр 1-4 хооронд бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудаас мэдээг авч нэгтгэн, эрүүл мэндийн хөгжлийн төв болон гэмтлийн тандалт судалгааны албанд нийт мэдээг цахим хэлбэрээр хүргүүлэн ажилласан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Эрүүл мэндийн газрын даргын 2022 оны 05 дугаар сарын 05-ны өдрийн А/43 тоот тушаалаар “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн үзлэг тооллого” хийх тооллогын комиссыг 7 хүний бүрэлдэхүйтэй байгуулж, тооллогыг хийн, энэ талаар төрийн өмчийн тооллогын программд хөрөнгийг нэг бүрчлэн бүртгэсэн.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 553.5 сая төгрөгөөр буюу 44.3% өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	7,433.6	7,586.6	153.0
Бараа материал	572,183.1	1,141,211.4	569,028.3
Үндсэн хөрөнгө	669,875.4	654,257.7	(15,617.7)
Нийт хөрөнгө	1,249,492.1	1,803,055.7	553,563.6
Өр төлбөр	-	140.5	140.5
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,249,492.3	1,802,915.1	553,422.8
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,249,492.3	1,803,055.6	553,563.3

Дансны үлдэгдэлд дараах өөрчлөлтүүд гарсан байна. Үүнд:

- ✓ Эрүүл мэндийн газрын 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх авлагын дүн 0.15 сая төгрөгөөр өссөн нь нэмэлт санхүүжилтийн эрх нээлгэн зарцуулаагүй төвлөрүүлэн сангийн яамнаас авах авлага үүсгэж тооцоо нийлэн баталгаажуулсантай холбоотой авлага өссөн байна.
- ✓ Бараа материал 569.0 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны 10 сарын 21 өдрийн А/519, А/556 тоот тушаалаар эм эмнэлгийн хэрэгсэл ирсэн нь нөлөөлжээ.
- ✓ Өр төлбөр 0.140 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь 2022 онд Татварын хэлтэст материалын ашиг дутуу төлснөөс өр үүссэн
- ✓ Нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 553.5 сая төгрөгөөр , засгийн газрын хувь оролцоо 553.4 мянган төгрөгөөр тус тус өссөн нь үндсэн хөрөнгийн элэгдэл байгуулсантай, бараа материалын үлдэгдэлтэй холбоотой өөрчлөлт орсон байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 2857.7 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна. Төсвийн төслийн саналаас 58.9 сая төгрөгөөр нэмэгдэн баталсан байна. Энэ нь 2022 оны төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй боловсруулаагүй эсвэл өмнөх оны төсвийн гүйцэтгэлд үндэслэснээс шалтгаалсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 58.9 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн баталсан байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 3 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2916.6 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, бүрдүүлэн санхүүжүүлсэн байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 2916.6 сая төгрөгийн санхүүжилт, төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2868.6 сая төгрөг буюу 91.3 хувьтай зарцуулсан байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	71603/80101-Үндсэн ажиллагааны зардал үйл	645,005.3	606,835.2	38,170.1	94.1
2	71603/80802- Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	2,254,571.7	2,247,891.5	6,680.2	99.7
3	71603/83112-Хөтөлбөр төслийн дотоод урсгал	17,109.5	13,952.9	3,156.6	81.6
ДҮН		2,916,686.5	2,868,679.6	48,007	91.3

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар ТӨБЗГ-аас 0.9 сая төгрөг, ХӨСҮТ-өөс 46.4 сая төгрөг, ЭМЯамны санхүүжилтээр 5.0 сая төгрөг, Монголын сумын эмч мэргэжилтнүүдийн холбооны санхүүжилт 12.6 сая төгрөг, Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төвөөс 1.0 сая төгрөг, иргэн Наранчимэгээс “Дэлхийн диабтын” өдөр ба хараа хамгаалах өдрийн санхүүжилт 2.2 сая, аймгийн ОНХСангийн санхүүжилтээр 8.1 сая төгрөг ДЭМБ-ын санхүүжилтээр 32.6 сая төгрөг, сумын ЭМТ-үүдээс тээврийн зардал 2.8 сая төгрөг, НДХэлтэсээс ХЧТА тэтгэмж 0.1 сая төгрөг нийт 111.6 сая төгрөгийн орлого орсныг сум багийн эмч нарыг чадавхжуулах сургалт семинар зохион байгуулан 111.6 сая төгрөгийн зардлыг санхүүжүүлэн ажиллажээ.

Нэмэлт санхүүжилтийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр 2.6-дэх хүснэгтээр харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Эрүүл мэндийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар

илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аудитор У.Батчимэг 2023 оны 02 дугаар сарын 10-наас 02 дүгээр сарын 14-ний хооронд гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тус байгууллага нь 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 40 албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны орлого үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 4683.4 сая төгрөгөөс 1 хувиар буюу 93.6 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 65.5 сая төгрөгөөр тогтоосон.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага хуулиар хориглосон зардлуудыг санхүүжүүлээгүй байна.

8 дугаар зүйлд заасан дүрэмт хувцастай холбоотой тус газраас зардал гараагүй бөгөөд 2 ажилтанд Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэлийн зардлаас 2 ширхэг 0.5 сая төгрөгийн үнэ бүхий хувцас худалдан авч хангамж бараа материалын зардалд бүртгэн авсан байна.

9 дүгээр зүйлд заасан албан томилолтын хувд тус байгууллага нь 2022 онд 10.7 сая төгрөгийн албан томилолтын зардлыг удирдах ажилтны зөвлөгөөн, хагас жилийн санхүүгийн тайлан тушаах, сумдын хяналт, шалгалт үнэлгээний ажлуудад тус тус зарцуулан ажилласан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 180 мэдээллийг мэдээлэн 45 мэдээллийг хугацаа хоцроон байршуулсан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Тайлант онд зарцуулсан эм, боох материалын тайланг түүвэрлэн хянахад шаардах хуудас дутуу, гарын үсэг зурагдаагүй 23.6 сая төгрөг, 7.4 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулах нийт 2 зөвлөмж өгөгдөж зөвлөмжийн биелэлтийг 75,9% хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	2	31,100.0	1.0	23,600.0	75.9
Нийт дүн	2	31,100.0	1.0	23,600.0	75.9

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар аудитаар нэмэлт санхүүжилтийн данс, бараа материал, дээд газраас ирсэн үнэгүй орлого болон хугацаа дуусах дөхсөн эмийн жагсаалыг нарийн тулгалт хийх шаардлагатай байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 27.3 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 27.3 сая төгрөгийн алдааг залрууллаа.

Аудитаар нийт 23.3 сая төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 7.4 сая төгрөгийн авлага барагдуулах 1 албан шаардлага, 23.3 сая төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж хүргүүлсэн.

5.1 Албан шаардлага

5.1.1 Өглөг авлагатай холбоотой

Эрүүл мэндийн газрын 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд он дамжсан насжилт өндөртэй 7.4 сая төгрөгийн авлага барагдаагүй, он дамжин бүртгэгдэж өмнөх оны аудитын зөвлөмж хэрэгжээгүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйл 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д "нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

5.2 Зөвлөмж

5.2.1 Цалин, нэмэгдэл хөлстэй холбоотой

Илрүүлэлт: Цагийн тооцоог сар бүр хөтөлж албан хаагчдын цагийн бүртгэлд хяналт хэрэгжүүлэн ажиллаж байгаа ч илүү цагийн нэмэгдлийг 12 дугаар сард тооцон олгосон байна. Нэмэгдэл хөлсийг төрийн албан хаагчийн илүү цагаар, долоо хоногийн амралтын өдрөөр, нийтээр амрах баяр ёслолын өдрөөр, шөнийн цагаар ажилласны дараа сарын цалин хөлстэй хамт тооцож олгоно гэсэн заалттай нийцээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчид нэмэгдэл хөлс олгох журмын гурав дугаар заалтын 2 "Нэмэгдэл хөлсийг төрийн албан хаагчийн илүү цагаар, долоо хоногийн амралтын өдрөөр, нийтээр амрах баяр ёслолын өдрөөр, шөнийн цагаар ажилласны дараа сарын цалин хөлстэй хамт тооцож олгоно" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллах.

5.2.2 Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт. Элэгдлээрээ анхны өртгөө бүрэн нөхсөн 501 ширхэг 330.4 сая төгрөгийн хөрөнгө байна. Цаашид ашиглах боломжтой хөрөнгийн үнийг шинэчлэн тогтоож, үндсэн хөрөнгийг шинж чанараас нь хамааруулан бусад хангамжийн материал, үндсэн хөрөнгийн дансаар ангилан бүртгэж хэвших.

Өгсөн зөвлөмж: Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 271 дүгээр тогтоолоор батлагдсан 7.1. Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн аймгийн Орон нутгийн өмчийн газраар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлэх.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тайлант үеийн үр дүнгийн зардал буруу илэрхийлсэн	1	27373.1	1	27373.1			1	27373.1				
Дүн	1	27,373.10	1	27373.1			1	27373.1				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Өглөг авлагатай барагдуулж өмнөх оны зөвлөмжийн хэрэгжилт хангаагүй	1	7,433.6			1	7433.6	-	-	-	-	-	-
Элэгдлийн хугацаа дууссан үндсэн хөрөнгөнд арга хэмжээ аваагүй	1	0					1	0	-	-	-	-
Нэмэгдэл цалин	1	15906.1					1	15906.1	-	-	-	-

хөлсийг олгохдоо тухай бүр тооцон олгоогүй													
Дүн	3	23,339.7	0	0	1	7433.6	2	15906.1					-

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: *Х.Болдбаатар* Х.БОЛДБААТАР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: *А.Цэцэгсүрэн* А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР:

У.Батчимэг У.БАТЧИМЭГ